

דעות אחרונות

בשולי
ידיעות אחרונות

תופעת דיכטר

מאז נכנס ראש השב"כ לשעבר לכורסת השר מתחוללת תופעה מוזרה. מיום ליום קשה יותר להכריע האם מדובר באבי או באביגדור, בדיכטר או בליברמן. בהמלצות החמות שהשמיע ליברמן באונוי ביבי (להפציץ את מרכזי התשתית של המדינות השכנות), או בהמלצות המפוצצות שמשמיע דיכטר בממשלה (הפיכת בית-חננו לעיר-רפאים וכיבוש מחדש של שטחים ברצועה), המתווספים לשלל נבואות ("ההתנתקות תביא שקט ביטחוני") ופטפוטי-סרק בנוסח הכנסת הנשיא האיראני לארון מתים. וכל זה, כאשר עדיין לא נאמרה המילה האחרונה על העדר הרגישות שהתבטאה בהחלטתו למנות לתפקיד ראש המטה הביטחוני שלו קצין שוועדת אור חרצה שאין לקדמו בשל חלקו בהסלמת מהומות אוקטובר, על הגיבוי לצמרת שהוזהרה על ידי ועדת זיילר ועל הרוח הגבית לקצין מג"ב שהורה "לשבור ידיים ורגליים" למפגינים בבילעין.

בניגוד לאנשי מערכת הביטחון שהתמתנו בצאתם לאוויר האזרחי, נראה שלדיכטר קורה בדיוק ההפך. ביציאתו מהחושך לאור המיניסטריאלי הוא מצטייר כמי שהתבלבלו לו המרשמים – מתנהג כמי שצריך כמות מופרות של אקסטזי במקום ריטלין, המתבקש לאחריות ולרגישות הנדרשים בתפקיד.

טיפש משלם פעמיים

מחר ימלאו 39 שנים למלחמת ששת הימים. המלחמה המהירה בתולדותינו, שהורשה לנו את קללת מלחמת הנצח של הכובש, השואבת וממשכנת את עתידה של מדינת ישראל כבר קרוב ל-4 עשורים. מהזיית א"י השלמה, ועד לתובנה הרחבה שעל מדינת ישראל להסתלק מהעול הכלכלי-חברתי של תחזוקת האימפריה בשטחים. ישראל התפכחה אל תוך הסיוט הזה בשלבים, בשלב הראשון הגיעה ההבנה כמה חיים ומיליארי שקלים ניתן היה לחסוך אילו לא הוקמו ההתנחלויות בשטחים, ומאז ההתנתקות הגיעה ההכרה שכאילו לא די הובח שנספך, כיום צריך לשלם פעמיים. ולא רק זאת, את המיליארים הנוספים שיידרשו להורדת ההתנחלויות ופיצוי המתנחלים תאלץ ישראל לגייס בעצמה, כי בניגוד לאזרחי ישראל, האמריקאים לא פראירים. בשיתות הגישוש הלא רשמיות שמתקיימות איתם לבדיקת האפשרות שישתתפו במימון הוצאות פינוי ההתנחלויות ב"התכנסות" הם אומרים בכיורו: "לא רק שהזהרנו אתכם מראש שלא תתישבו שם, כששרון היה שר התשתיות הוא הקפיד לקדם כל ביקור של שר חוץ שלנו בהקמת עוד התנחלות. ומילא הרם, זה כבר עניין שלכם, אבל למה שאנחנו נשלם על השטויות שלכם?"

דבר נוסף שעלינו לשאול את עצמנו לקראת "יום השנה" – כשאפילו הימין הבין מזמן שהכיבוש רע למדינה ששואפת להיות יהודית ודמוקרטית וישראל הולכת ונחלצת ממסלול האינולות שעליו עלתה ב'67 – איך קורה שמי שאמר אמת על מחיר הכיבוש וההתנחלויות לא נחשב, ובוחרים דווקא במי שטעו, הויקו ושינו את דעתם באיחור קריטי. מי צדק כל השנים, "מחנה אורי" או "מחנה עליה"? חשוב לפחות שהימין לא יהיה וחודד-דעת. טעיתם בגדול כבר פעם אחת? לפחות כיום תעשו חושבים פעמיים. דברו לפחות עם גיורא אילנדר ושות', לפני שנשלם על עוד טעות/החמצה היסטורית.

מברברים לדעת

חלם זה כאן, ותודת החמאס לאולמרט ודיכטר שהקדימו להכריז על "מסמך האסירים" כבטל ומבוטל יום לפני פקיעת האולטימטום שהציב אברמאזן לחמאס. עכשיו יוכלו ה"רעים" להגיד ל"טובים": חלאס עם משאל העם, הרי אפילו הישראלים לא רואים במסמך הזה שום דבר טוב.

יעל גבירץ

© כל הזכויות שמורות לידיעות אחרונות בע"מ
אין להעתיק, להפיץ, לשכפל, לצלם, לתרגם, לאחסן במאגרי מידע, לשדר בדרך כלשהי (בכתב, בדפוס או במדיה אחרת) – ובכל אמצעי אלקטרוני, אופטי, מכני או אחר – חלק כלשהו של העיתון (לרבות סקסס, איווים, צילומים, תמונות, מפות, גרפיקה) הן בגרסה סקססואלית והן בדפוס מנוצבים, לרבות באמצעות הקלטה וחקלחה, ללא אישור מפורש בכתב מהמוציאה לאור. ידיעות אחרונות בע"מ

אריאל רובינשטיין • רווחה ורווחים מופקעים

בנק שהוא נאמת בשבילך

מדובר בהגבלת היוזמה והתחרותיות. מי שירצה לקבל אשראי להקמת עסק מבוטיח, לבצע עסקאות חובקות עולם, לחסוך כסף לנכדי נכדיו, או אפילו להמר על הלירה הטורקית ולקבל משכנתא לרכישת מגרש בירח – יתכבד אל הבנקים הפרטיים וישלם שם מה שישלם.

הרעיון אינו אבסורדי ואינו מקורי. בגרמניה פועל בנק הדואר הממשלתי במתכונת שכזו (סבר פלוצקר האיר עינינו בעניין בשנה שעברה). לבנק הדואר ביפן יש עדיין ייעוד זהה. אמנם יפן החליטה לאחרונה להפריט את בנק הדואר, אבל לא לפני שנקלעה למשבר פוליטי חריף בגין פלוגתא זו, משבר שמעיד עד כמה הרעיון אינו אבסורדי.

עתידי של בנק הדואר הוא רק משל. ההכרעה שעל הפרק היא האם אנו מעוניינים במדינת רווחה למופת, או שבחסות רטוריקה של סיוע לחלשים נבסס את חברת הג'ונגל הכלכלי. מדינת הרווחה המודרנית אמורה להבטיח, ואם צריך גם לספק באופן סדר והגון, רמה מינימלית של צרכים. ו"צרכים" זה לא רק לחם, חינוך, ביטחון ובריאות, אלא גם שירותים כלכליים כמו ביטוח חיים ופנסיה, וכן, גם שירותי בנקאות ברמה הבסיסית ביותר. ■

העו"ש לחשבון חיסכון לטווח קצר עם ראשי תיבות (פ"מ, פ"מ, פ"מ) שאין לו שום מושג ועניין בפירושים. בכל מקרה יתברר לו, שיקבל פחות ממחצית הריבית השבועית שמקבל הבנק שלו מבנק ישראל. מיותר לציין שההוצאה השולית של הבנק לביצוע עסקת ההפקדה היא בסביבות האפס. התוצאה: לפחות 4 מיליארי שקלים, שמן הראוי היה שיגיעו מדי שנה למשקי הבית החסכנים, עוברים לכיסי בעלי המניות של הבנקים.

ברור שמצב זה מעיד על היעדר תחרות בענף הבנקאות. השר ונתניהו יודעים מה מביא פקידים באוצר להאמין, שהפרטת בנק הדואר תפתור את האבסורד הזה, ושהוספת בנק אחד דיה כדי להשיג את התחרותיות המיוחלת. הממשלה החדשה נבחרה בזכות אי אמון הציבור ב"כלכלת נתניהו", והיא מחויבת ציבורית לעשות את ההפך הגמור. במקום להפוך את בנק הדואר ל"עוד בנק", היא צריכה לשרדג את פעילותו כך שיספק סל בסיסי של שירותים בנקאיים במחיר עלות. רשת בתי הדואר קיימת בכל הארץ. תשתית השירות, הפיזית והאנושית, רק ראויה למודרניזציה.

בנק הדואר המשודרג אינו צריך לחרוג ממסגרת אספקת סל השירותים הבסיסי. לא

רוב אזרחי ישראל קמים בבוקר, נוסעים לעבודה, חוזרים הביתה, מגדלים ילדים, הולכים לפעמים לבית-כנסת, מבקרים בקופת-חולים, עושים קניות, קוראים ספרים, צופים בטלוויזיה ומתעסקים באיזשהו תחביב בשעות הפנאי. העניין שלהם בשירותי בנק מצומצם ביותר: קבלת משכורת (וכי יש ברירה אחרת), תשלום חשבונות (צריך), כרטיס אשראי בסיסי (לא פלטינה ולא זהב), הלוואה קטנה לפתרון צורך (שמתעורר תמיד), קניית מט"ח לפני נסיעה לחו"ל (אם אפשר). קניית מניות בהונג-קונג, הימור על מחירי הנחושת בצ'ילה, ניתוחי מחלקות מחקר ושאר פלאי הבנקאות המודרנית מעניינים אותם כקליפת השום. יש להם סדר עדיפויות בריא ורצוי.

מהמפורסמות הוא ששירותי הבנקאות הבסיסיים ניתנים במדינת ישראל במחיר מופקע. הנה אזרח החוסך כמה מאות שקלים לחודש עם משאת נפש לבצע שיפוצים באמבטיה. הריבית במשק היא למעלה מ-5.5% ובנק ישראל שילם השבוע לבנקים ריבית של לא פחות מ-4.5% אפילו לפקדונות שבועיים. החוסך הצנוע אולי מותיר את כספו ללא ריבית בחשבון עו"ש. אולי הוא עירני מספיק כדי להעביר את כספיו מחשבון

ישראלים 2006 ||| שאול גולן

נשמת הטרקטור. עמוס לונטל, 60, מרמת הדר, הוד השרון, אוסף ומשקם כבר יותר מ-27 שנים טרקטורים ישנים ששימשו את המשקים הקטנים בארץ. שיפץ עד כה 10 כלים, ובדרך עוד כמה. חלק מהכלים שימשו את המשק שלו. מביא את הטרקטורים למצב אופטימלי, כמו ביום שבו יצאו מבית החרושת. כל שיקום אורך בין שנה לשנתיים. עמוס מצולם על הטרקטור הראשון ששיקם, "פארמל קאב" משנת 1945, שהתגלה קבור בתוך גורן במושב נחלים, שם נשמר 20 שנה מבלי שיידעו על קיומו. עמוס: "הכוונה היא לשמר את הכלים ששימשו את ההתיישבות, וגם את הסיפור שמאחורי כל טרקטור. זהו עולם הולך ונעלם, שלא יחזור עוד"